

PROSTAT LEZYONLARINDA MÜSİN HİSTOKİMYASI

Prof. Dr. Veli Uysal (*), Dr. Pınar TUZLALI (*), Uzm. Dr. Işın KILIÇASLAN (*)

ÖZET: Bu çalışmada 6 ağır derecede displazi, 9 atipik adenomatöz hiperplazi (AAH) ve 15 değişik diferansiyasyon derecesinde karsinom vakasında asidik müsin varlığı araştırılmıştır. AAH'de vakaların yarısında bir kısmı fokal olmak üzere pozitifite saptanmıştır. Bu nedenle özellikle iyi diferansiye adenokarsinomlarla AAH ayırımında bu yöntemin kullanımına kuşku ile bakılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

ANAHTAR KELİMELE: Asidik müsin, prostat karsinomu, atipik adenomatöz hiperplazi.

SUMMARY: MUCIN HISTOCHEMISTRY IN PROSTATIC CARCINOMA. We investigated the presence of acidic mucin in 6 cases of severe dysplasia, 9 cases of atypical adenomatous hyperplasia (AAH) and 15 cases of prostatic carcinoma of different degrees of differentiation. We observed positivity in half of the AAH cases, part of which were focal. For this reason, we are sceptic about the use of this method in the differentiation of well differentiated adenocarcinoma from AAH.

KEY WORDS: Acidic mucin, prostate carcinoma, atypical adenomatous hyperplasia.

GİRİŞ

Atipik asiner ve duktal proliferasyonların (Displazi ya da prostatik intraepitelyal neoplazi ve atipik adenomatöz hiperplazi) ile adenokarsinomların ayırıcı tanısında dokudaki müsin içeriğinin tespiti değerli yöntemlerden birisidir.

Prostat karsinomlarında asidik müsin sekresyonunun belirginleştiği, selim lezyonlarda ise nadiren bulunduğu belirtilmektedir (1,2,3). Ancak son zamanlarda çelişkili görüşler de savunulmaktadır (4).

MATERYAL VE METOD

Bu çalışmamızda İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı materyalindeki 15 adet AAH ve ağır displazi alanları içeren nodüler adenomyomatöz hiperplazi tanısı alan vaka ile 15 adet çeşitli diferansiyasyon derecelerinde tanı almış ve mikroskopik olarak sekretuar özellikleri belirgin adenokarsinom vakası çalışma kapsamına alınmıştır.

Bu vakalarda müsin içeriğinin ve dağılımının tespiti için Periodic acid Schiff (PAS), Diastazlı Periodic Acid Schiff (PAS-D), Alcian blue pH 2.5 (AB ph: 2.5), Periodic acid Schiff + Alcian blue pH 2.5 (PAS +AB Ph 2.5), Aldehit Fuchsin (AF) ve Mucicarmine (MC) boyama yöntemleri uygulanmıştır.

BULGULAR

Adenokarsinom tanısı olan vakalardan 5'i Gleason patern 2, 9 vaka Gleason patern 3 ve 1 vaka ise Gleason patern 4 olarak tespit edildi.

Adenokarsinom tanısı alan vakaların tümünde malign gütte yapıları AB gibi asidik boyalar ile (+) boyanma gösterdi. Bir vaka hariç AF ile de pozitif sonuç elde edildi. Ayrıca bu yapılarda PAS, PAS-D ve 2 vaka hariç MC ile (+) boyanma bulundu (Tablo 1).

9 adet AAH vakasından 3'ünde fokal boyanma, 2'sinde kuvvetli boyanma gösterildi. AF ise 3 vakada (+) bulundu. Ağır displazi tanısı alan 6 vakadan sadece 1'inde AF (+) olarak boyandı.

AB tüm vakalarda (+) boyanma gösterdi. PAS ve PAS-D tüm vakalarda (hem atipik asiner ve duktal proliferasyonlarda hem de adenokarsinomlarda) (+) olarak tespit edildi (Tablo 2), (Resim 1).

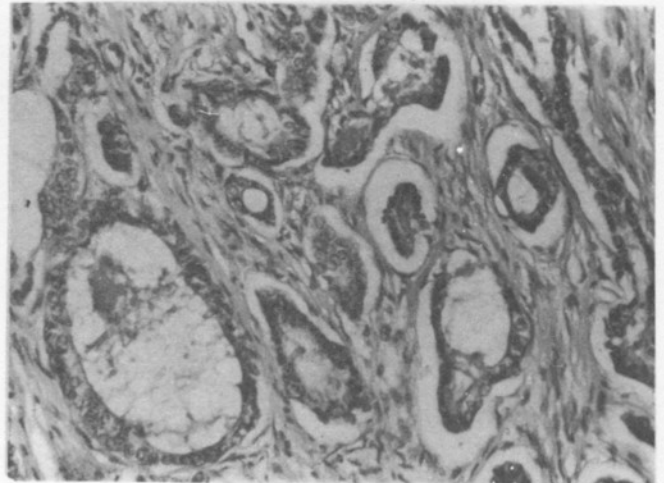
TABLO 1: VAKALARDA HİSTOKİMYASAL BOYANMA ÖZELLİKLERİ

		PAS	Dias PAS	AB	PAS+AB	AF	MC
Ağır dis	6	5	5	-	-	1	1
AAH	9	9	9	5 (3 F*)	2 (1 F)	3 (F)	2
Adeno Ca	15	15	15	15	15	14	13

*=Fokal

TARTIŞMA

Özellik göstermeyen prostat dokusunda, prostat epitel hücrelerince küçük oranlarda nötral müsin salgılanır (5). Asidik müsinler ise benign prostat guddelerinde oldukça az olarak fakat prostat karsinomlarında belirgin olarak bulunmaktadır (2,3,4,6,7). 1963 yılında Foster ve Levine Mucicarmine boyası ile 125 prostat karsinomu vakasında % 63 oranında (+) boyanma tespit etmiş, ancak az diferansiye adenokarsinom vakalarında boyanmanın olmadığını belirtmiştir (8,9). 1964 yılında Frank ve arkadaşları adenokarsinomların AB ile (+) boyanan asidik müsin içerdiği, ancak AAH'lerde oldukça nadir boyanma olduğunu bildirmişlerdir (1). Daha sonra bu konuda pek çok çalışma yapılmış olup değişik oranlarda adenokarsinomlarda AB ile (+) boyanma

Resim 1. Sekretuar özelliği belirgin adenokarsinom vakasında sitoplazmada ve intraluminal PAS pozitiflik. (Prot. No. 3004/93 PAS x 310).

* İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı

olduğu gösterilmiştir. Ancak 1991 yılında 28 AAH vakasında AB ve High Iron Diamine boyası ile guddelerde pozitif boyanma tespit edilerek bu yöntemin ayırıcı tanıda kullanımına kuşku ile yaklaşılmıştır (1). Çalışmamızda tüm karsinom vakalarında AB ile (+) boyanma elde edildi. AF ile (% 93) oranında (+) iken MC (% 86) oranında (+) bulundu. AAH vakalarında ise (% 33) oranında AF ile (+)'lik varken AB ile (% 55), MC ile (% 22) oranında (+)'lik saptandı. Ancak ağır displazi gruplarında AB ile boyanma olmadı. Sadece 1 vakada (% 16) AF ile boyanma tespit edildi.

Her ne kadar karsinom vakalarında asidik müsinlerde % 100 AB ile (+) boyanma ve displazilerde boyanmama tespit edildiyse de, AAH vakalarında % 55 gibi yüksek oranda (+) boyanma olması, AF ile adenokarsinomlarda % 93, AAH vakalarında ise (% 33) oranında (+)'lik elde edilmesi, bu iki grubun ayırıcı tanısında müsin histokimyasının yanılgılara olacağı kanısını güçlendirmektedir. Ancak çok şüpheli vakalarda ek bulgu olarak değerlendirilmesinin daha uygun olacağı kanısını doğurmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Franks ML, O'Shea DJ, Thomson RE: Mucin in the prostate; A histochemical study in normal glands, latent, clinical and colloid cancers. *Cancer* 1964; 17: 983-991.
2. Hukill BP, Viodone AR: Histochemistry of mucins and other polysaccharides in tumors, carcinoma of the prostate. *Lab Invest* 1967; 16: 395-406.
3. Pinder SE, Mc Mahon RFT: Mucin in prostatic carcinoma. *Histopathol* 1990; 16: 43-46.
4. Epstein I J, Fynheer J: Acidic mucin in the prostate; can it differentiate adenosis from adenocarcinoma? *Hum Pathol* 1992; 23: 1321-1325.
5. McNeal EJ, Alroy J, Villers A: Mucinous differentiation in prostatic adenocarcinoma. *Hum Pathol* 1991; 22: 979-988.
6. Ro GY, Grignon DJ, Troncoso P, et al: Mucin in prostatic adenocarcinoma. *Semin Diagn Pathol* 1988; 5: 273-283.
7. Ro GY, Grignon JD, Ayala GA: Mucinous adenocarcinomas of the prostate: Histochemical and immunohistochemical studies. *Hum Pathol* 1990; 21: 593-600.
8. Foster AE, Levine JA: Mucin production in metastatic carcinomas. *Cancer* 1963; 16: 506-509.
9. Levine JA, Foster AE: The relation of mucicarmine staining properties of carcinomas of the prostate to differentiation metastasis and prognosis. *Cancer* 1964; 17: 21-25.